

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

LUBUSKIE

6935

1. Obiekt

K O Ś C I O Ł R U I N A

2. Czas powstania

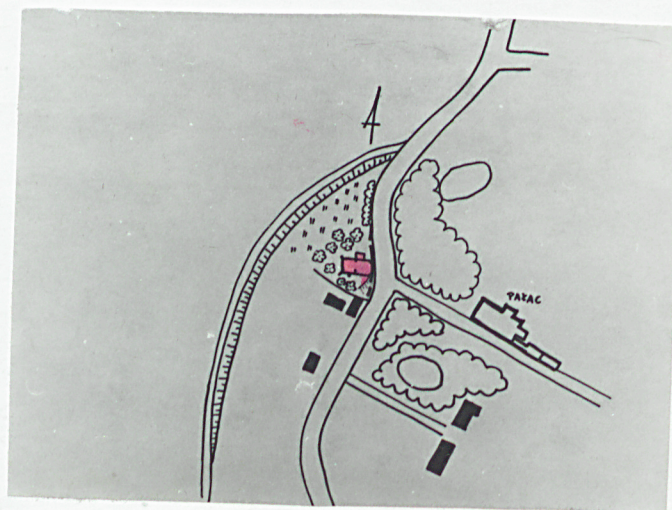
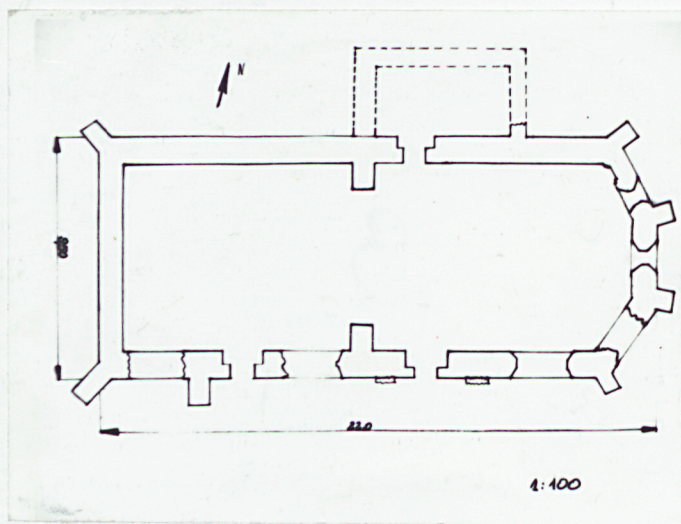
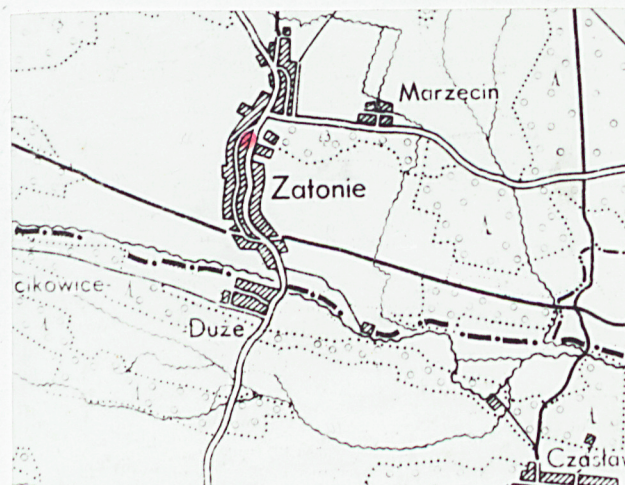
1 poł. XIV w

3. Miejscowość

ZATONIE

GM. ZIELONA GÓRA

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna

zielenogórskie

województwo

pow. ZIELONA GÓRA

gmina Zielona Góra

6. Poprzednie nazwy miejscowości

MARTINIVILLA,
GÜNTHERSDORF

7. Przynależność administracyjna

1 VI 1975

województwo zielenogórskie

powiat Zielona Góra

8. Właściciel i jego adres

Urząd Gminy
w Zielonej Górze

9. Użytkownik i jego adres

nieużytkowany

10. Rejestr zabytków:

1992

29.01.74

Nr ..... data .....

O wsi założonej przez rodzinę Kitlitzów /1305-1644/mówi wzmianka pochodząca z 1348r. Miejscowość występuje jako Martinivilla, a także Gunthersdorf. W poł. XIV w. wieś należała już do dwóch właścicieli, o czym informuje nas wzmianka z pocz. XVI w. Właścicielem drugiej części od 1555 r. był Zygmunt Knobelsdorf, a od 1608 r. Baltazar von Unruh z Raculi. Od 1654 r. do 1757 cała wieś pozostawała w rękach rodu von Unruh. Od 1807 r. kiedy Zatonie kupuje Dorota v. Dino Telleyrand-Perigod-Księżna Kurlandzka, wieś należała do rodziny Scopp z Przecławia, rodziny Cosel /od 1771-1789/, rodziny Kroeber, Konin, Prittwitz, Schweinitz. W 1879 r. dobra zatońskie kupuje Minister Rudolf v. Friedenthal i w rękach rodziny pozostaje do pocz. XX w. Kościół wzniesiono w 1 poł. XIV w., jako budowlę salową na rzucie prostokąta z zamkniętym 3 bocznie prezbiterium.

Na terenie przykościelnym otoczonym murem kamiennym znajdował się cmentarz. Na akwareli /będącej w posiadaniu księcia von Schonaich-Carolath z ok. 1800 r./ widoczny jest kościół z małą wieżą. Przed 1807 r., po pożarze, kościół staje się ruiną, która prawdopodobnie na zlecenie księżnej Doroty została utrwalona w 1842 r. przez Piotra Józefa Lenne, który wkomponował ją w park romantyczno-krajobrazowy. W 1935 r. Konserwator Zabytków Prowincji Dolnośląskiej Grudmonn prosił o odbudowanie muru cmentarnego do pewnej wysokości.

Ruina kościoła leży bezpośrednio przy szosie prowadzącej z Zielonej Góry do Kozuchowa. Po przeciwnej stronie drogi na osi prezbiterium, znajduje się Zespół pałacowo-parkowy.

Orientowany kościół usytuowano na niewielkiej skarpie. Teren wokół niego porośnięty licznymi, wysokimi drzewami, otoczony jest kamienno ceglany murem, który przylega do ścian prezbiterium.

Materiał: ściany-kamień polny, ruda darniowa, cegła, posadzka-ceglana
Rzut: w kształcie wydłużonego prostokąta zamkniętego od strony wschodniej trójbocznie.

Do elewacji północnej prostokątna zakrystia. Wnętrze podzielone poprzecznie fragmentami murów, być może pozostałość po łuku tęczowym.

Ściany : zachowane w różnych wysokościach / przeważnie 7 m / podparte w narożach uskokowymi skarpami. Otwory okienne rozglifione, w kształcie wydłużonego prostokąta, zamknięte ostrołukowo.

Elewacja wschodnia : trójboczna, 3 osiowa

północna : z otworem drzwiowym prowadzącym do zakrystii zachowanej na wysokości fundamentów.

zachodnia : gładka

południowa: 5-cio osiowa z ostrołukowym otworem drzwiowym w drugiej osi od wschodu.

We wnętrzu : na północno - wschodniej ścianie prezbiterium, prostokątna, zamknięta łukiem odcinkowym wnęka ze śladami polichromii.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
—	209 m ²	sakralne	obiekt nieużytkowany
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienie, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
		ruina, ściany zachowane do wys. max 7m	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		zabezpieczyć w formie trwałej ruiny.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

- Knie J.G. Alphabetisch-statisch-topographische Übersicht der Dorfer, Flecken, Städte... Breslau 1845r
- Lutsch H. Verzeichnis der Kunstdenkmaler der Provinz Schlesien. Reg. Bezirke Liegnitz, Breslau 1891r
- "Schlesische Güter-Adressbuch, Blerlau 1930
- Chudzikowska K. "Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, woj. zielonogórskie PTS 1958 /maszynopis/
- Kowalski Stanisław. Zabytki Środkowego Nadodrza Zielona Góra, 1976r
- Provinzial-Konservator der Kunstdenkmaler Niederschlesiens Breslau 260, S6, 11 Wojewódzkie Archiwum Państwowe we Wrocławiu.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Wanda Janowska, 1995r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. Roman Bień, 1995r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość

ZATONIE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ RUINA

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

ZDJĘCIA

PREZBITERIUM

WNĘTRZE - WIDOK NA PREZBITERIUM

PORTAL PO STRONIE PŁD.

Wkładkę założył: WANDA JANOWSKA, 1995r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Wzór ODZ 1978 r.